

147

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Zakopanego o gwarancję kraju dla pożyczki 400.000 koron, którą na inwestycje zaciągnąć zamierza.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zakopane, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Targu wniosła w roku 1901 na ręce posła Dra Bednarskiego petycję do Wysokiego Sejmu o udzielenie jej gwarancji kraju dla zaciągnąć się mającej pożyczki inwestycyjnej 400.000 koron, której gmina zamierza użyć na wodociągi i na elektryczne oświetlenie.

Komisyja budżetowa, której tę petycję do załatwienia przekazano, nie mogła przedstawić Wysokiemu Sejmowi merytorycznych wniosków w tej sprawie, a to dla braku materyałów niezbędnych do ocenienia zamierzonej operacji finansowej, tudzież do zbadania rzeczywistej potrzeby i pożyteczności projektowanych inwestycji.

Na wniosek przeto Komisyji budżetowej powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 3. lipca 1901 następującą uchwałę:

Petycję gminy Zakopane przesyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Wykonując powyższe polecenie zarządził Wydział krajowy zbadanie stanu rzeczy na miejscu przez Komisyję delegowaną ze swojego ramienia, a nadto zbrowszy wszystkie potrzebne materyały składa następujące sprawozdanie:

W celu podniesienia Zakopanego, jako pierwszorzędnej stacyi klimatycznej potrzebnem jest koniecznie urządzenie wodociągów, kanalizacyi i należytego oświetlenia.

Wzrost Zakopanego jest bardzo szybki, najznacniejsze i najdłuższe ulice jako to Krupówki i ulica Kościeliska są już tak zabudowane, jak po miastach, na całej tej przestrzeni, na której mieszczą się pensjonaty, hotele, restauracje zakłady przemysłowe nie ma żadnych kanałów.

Następstwem tego jest, że wszelkie nieczystości i zlewy wsiąkają i zanieczyszczają grunt i wodę.

Konieczną potrzebę wodociągów i kanałów uznały ankiety złożone z pierwszorzędnych rzeczoznawców sanitarnych i technicznych tak krajowych jak i pozakrajowych.

Uchwała ankiety obradującej 26. sierpnia 1899 opiewała jak następuje:

„Zbudowanie wodociągów i kanalizacye są niezbędnym i koniecznym warunkiem rozwoju stacyi klimatycznej, a nieuwzględnienie w porę tych potrzeb mogło by zagrozić wprost jej bytowi“.

Zupełnie to samo zdanie objawiła ankietka, która w dniach 14. i 15. grudnia 1901 pod przewodnictwem Rady dworu Dr. Merunowicza obradowała, przy której

prof. Dr. Bujwid ostrzegał z naciskiem, ażeby do sanacyi przez urządzenie wodociągów i kanałów co rychlej przystąpić.

Co się tyczy oświetlenia (a w danym wypadku elektrycznego) nieulega wątpliwości, że dobre oświetlenie przyczyni się znacznie do podniesienia Zakopanego, nadto wszyscy mieszkańcy, właściciele licznych pensjonatów, hoteli i restauracyi życzą sobie gorąco zaprowadzenia oświetlenia elektrycznego. Nadto inwestycya ta ma tę dodatnią stronę, że jest rentowną i gmina przedkłada fachowe obliczenie, według którego miałyby w dochodach tej inwestycyi pokrycie tak raty annuitetowe pożyczki jak i koszta utrzymania zakładu. Obliczenia te musiałyby być jeszcze na miejscu przez Wydział krajowy sprawdzone.

Ponieważ zaciągnąć się mająca pożyczka w kwocie 400.000 koron zaledwie na wodociągi i kanały, względnie na wodociągi i elektryczne oświetlenie wystarczy, przeto Wydział krajowy po zbadaniu stanu rzeczy reskryptem z dnia 24. września 1901 L. 64.172 wystosowanym do Zwierzchności gminy Zakopanego oświadczył się za urządzeniem wodociągów i kanałów, udzielając Zwierzchności gminnej szczegółowe wskazówki, jak dalej postępować ma i w jaki sposób uzyskać by można pokrycie rat pożyczki. Zarazem oświadczył Wydział krajowy gminie, że jeżeli oświetlenie elektryczne jest rzeczywiście rentowne, to znajdzie się nie wątpliwie przedsiębiorca, który się urządzenia oświetlenia elektrycznego na własny rachunek podejmie.

Wobec rozmaitych prądów, które się w Zakopanem ścierają, Rada gminna nie poszła za wskazówkami Wydziału krajowego i wskazując na pewne trudności w urządzeniu kanalizacyi, uchwałą z dnia 29. kwietnia 1902 ponawia zamiar urządzenia wodociągów i oświetlenia kosztem 400.000 koron, upraszając o gwarancję kraju dla pożyczki zaciągnąć się mającej.

Nadto uprasza Rada gminna, ażeby kraj przyjął na siebie opłatę procentów od tej pożyczki.

Prośby tej Wydział krajowy popierać nie może, albowiem tego rodzaju inwestycye powinny przede wszystkim przynosić odpowiedni dochód, a rzeczą jest czynników miejscowych, które z tych urządzeń osiągną doniosłe korzyści, ponieść konieczną ofiarę na pokrycie reszty wydatków.

Wydziałowi krajowemu przedłożono plany i kosztorysy budowy wodociągów, plany i kosztorysy oświetlenia elektrycznego i części planów kanalizacyi. Jakkolwiek sprawa nie jest dotychczas szczegółowo opracowana, jakkolwiek nie jest ostatecznie zdecydowane, czy mają być urządzone kanały lub oświetlenia, jakkolwiek rentowność przedsiębiorstw, konkurencyja stacyi klimatycznej i właściciele wil i zakładów nie jest jeszcze ostatecznie ustaloną, Wydział krajowy sądzi, że już teraz należałoby udzielić gwarancyi kraju dla pożyczki 400.000 kor., a to z tego powodu, że podniesienie Zakopanego leży niewątpliwie w interesie kraju, zatem sanacya stosunków w Zakopanem jest bardzo naglącą, a gmina mając pewność pożyczki, zajmie się energicznie usunięciem wszelkich trudności.

Zarazem oświadcza Wydział krajowy, że nie zezwoli na zrealizowanie pożyczki, dopóki kwestya urządzenia kanałów, wodociągów względnie elektrycznego oświetlenia nie zostanie ostatecznie zdecydowaną i dopóki nie będzie zabezpieczoną spłata rat zaciągnąć się mającej pożyczki.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem udziela poręki dla pożyczki zaciągnąć się mającej w wysokości 400.000 (czterechkroć sto tysięcy) koron, przez gminę Zakopane na cele inwestycyjne.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego, po należytem zbadaniu i stwierdzeniu:

- a) że zamierzone przez gminę Zakopane inwestycje są pożyteczne;
- b) że inwestycje te dadzą się wykonać kosztem 400.000 koron;
- c) że spodziewany dochód z tych inwestycji wystarczy na opłacanie rat annuitetowych — wreszcie
- d) gdy czynniki interesowane zabezpieczą w formie prawnej tak zwrot pożyczki jakoteż opłatę odsetek od tej pożyczki.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

